

KERNCONCEPTEN

OPGEKNIPT EN GEKOPPELD AAN THEORIE

VORMING

identiteit

socialisatie

acculturatie

cultuur

politieke socialisatie

ideologie

BINDING

groepsvorming

sociale cohesie

sociale institutie

politieke institutie

representatie

representativiteit

cultuur

VERANDERING

rationalisering

staatsvorming

democratisering

institutionalisering

individualisering

globalisering

VERHOUDING

samenwerking

conflict

macht

gezag

sociale
(on)gelijkheid

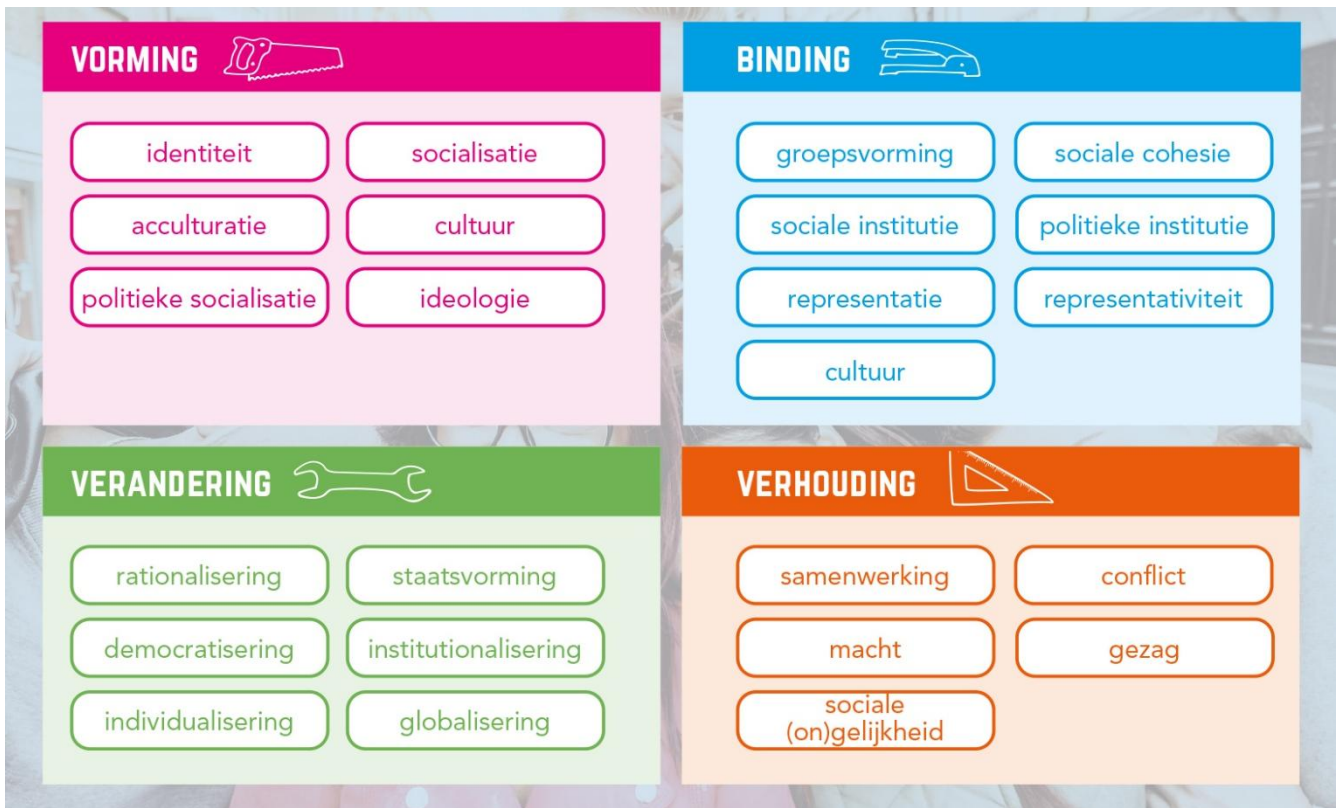
Vak: Maatschappijwetenschappen

Jaarlaag: 5 havo

Justin Zonneveld

Inhoudsopgave

Hoofdconcept Vorming	3
Hoofdconcept Binding	8
Hoofdconcept Verandering	13
Hoofdconcept Verhouding	17

Hoofdconcept Vorming

Vorming

Vorming verwijst naar het proces van **verwerving** van een bepaalde **identiteit**.

→ KC: Identiteit, Socialisatie, Cultuur, Acculturatie

Identiteit

Definitie:	<p>Het (1) beeld dat iemand van zichzelf heeft, dat hij uitdraagt en anderen voorhoudt en dat hij als kenmerkend en blijvend beschouwt voor zijn eigen persoon en (2) dat is afgeleid van zijn perceptie over de groep(en) waar hij wel of juist ook niet deel van uitmaakt.</p> <p><i>Element 1 of 2 kiezen op basis van vraag/bron.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Zelfbeeld van individu → element 1</i> • <i>Sociale identiteit of groepsbeeld → element 2</i>
Hoort bij hoofdconcept	Vorming
Belangrijke woorden kernconcept:	<ul style="list-style-type: none"> - Beeld van je zelf/zelfbeeld - Perceptie van groepen - Wel of niet deel van uitmaken
Extra begrippen horend bij dit kernconcept	<p>Soorten identiteit:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Persoonlijke identiteit: 2. Sociale identiteit: 3. Intern collectieve identiteit: 4. Extern collectieve identiteit: <p>Loyaliteitsconflicten:</p>

	Referentiekader:
Socialisatie	
Definitie:	<p>Het proces van (1) overdracht en verwerving van de cultuur van de groep(en) en de samenleving waar mensen toe behoren. Het proces bestaat uit (2) opvoeding, opleiding en andere vormen van omgang met anderen</p> <p><i>Element 1 en 2 altijd allebei toepassen</i></p>
Hoort bij hoofdconcept	Vorming
Belangrijke woorden kernconcept:	<ul style="list-style-type: none"> - Overdracht (<i>door socialisatoren</i>) - Verwerving (<i>door nieuwkomer</i>) - Cultuur (<i>1 van de 5 VOUWeN noemen</i>) - Opvoeding, opleiding en andere omgangsvormen (<i>eentje van deze drie kiezen</i>)
Extra begrippen horend bij dit kernconcept	<p>Nature en nurture verklaringen voor gedrag</p> <p>Internaliseren</p> <p>Functies van socialisatie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. continuering van een (sub)cultuur 2. verandering van een (sub)cultuur 3. identificatie van het individu met anderen, met een groep en een (sub)cultuur en het besef van groepslidmaatschap van het individu 4. identiteitsontwikkeling van het individu 5. gedragsregulatie van het individu. <p>Socialiserende rol media:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cultivatiehypothese • opinieleidershypothese • mediaframing hypothese • selectiviteitshypothese <p>Type gezinnen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kostwinnaarsgezinnen • Onderhandelingshuishouden • Co-ouderschap en patchwork gezinnen • Eenpersoonshuishouden

Politieke socialisatie	
Definitie:	<p>(1) Het proces van overdracht en verwerving van de politieke cultuur van de groep(en) en de samenleving waar mensen toe behoren. (2) Het proces bestaat uit opvoeding, opleiding en andere vormen van omgang met anderen</p> <p><i>Element 1 en 2 altijd allebei toepassen</i></p>
Hoort bij hoofdconcept	Vorming
Belangrijke woorden kernconcept:	
Extra begrippen horend bij dit kernconcept	<p>Modellen van politieke samenwerking</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Harmoniemodel: Nadruk op overlegcultuur, samenwerken en bereiken van consensus. In Nederland is dit erg populair → Poldermodel 2. Conflictmodel: Nadruk op eigen belangen/doelen en behalen eigen gelijk. Zwaardere middelen als strijd kunnen gebruikt worden om dit te behalen.

Acculturatie	
Definitie:	<p>(1) Het aanleren en verwerven van een andere cultuur of elementen dan waarin iemand is opgegroeid</p> <p><i>KC in zijn geheel toepassen</i></p>
Hoort bij hoofdconcept	Vorming
Belangrijke woorden kernconcept:	<ul style="list-style-type: none"> - Verwerven - Andere cultuur dan waarin is opgegroeid
Extra begrippen horend bij dit kernconcept	Enculturatie: het aanleren en verwerven van de (sub)cultuur van de samenleving waarin men geboren wordt → tegenovergestelde van acculturatie

Ideologie	
Definitie:	<p>(1) Een samenhangend geheel van beginselen en denkbeelden, (2) meestal uitmondend in ideeën over de meest wenselijke politieke en maatschappelijke verhoudingen.</p> <p><i>Element 1 → algemene ideeën over de samenleving</i></p>

	<p>Element 2 → concrete wetten en besluiten</p> <p><i>Element 1 en 2 altijd allebei toepassen</i></p>
Hoort bij hoofdconcept	Vorming
Belangrijke woorden kernconcept:	<ul style="list-style-type: none"> - Samenhangend geheel van beginselen en denkbeelden - Meest wenselijke politieke en maatschappelijke verhoudingen
Extra begrippen horend bij dit kernconcept	<p>Politieke dimensies:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Links/midden/rechts 2. Progressief/conservatief 3. Materialisme/postmaterialisme <p>Drie hoofdstromingen in Nederland sinds WOII + uitgangspunten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Socialisme: 2. Confessionalisme: 3. Liberalisme:

Cultuur

Definitie:	<p>Het geheel van</p> <ul style="list-style-type: none"> - Voorstellingen - Opvattingen - Uitdrukkingsvormen - Waarden - Normen <p>die mensen als lid van een groep of samenleving hebben verworven.</p> <p>→ Ezelsbruggetje = VOUWeN</p> <p><i>Dit is een makkelijk kernconcept. Kies 1 van de 5 cultuurkenmerken VOUWeN die je ziet in de tekst en onderbouw deze met tekst.</i></p>
Hoort bij hoofdconcept	Vorming & Binding
Belangrijke woorden kernconcept:	VOUWeN → Kies 1 van de 5 cultuurkenmerken die je herkent in de vraag/tekst.

**Extra begrippen horend
bij dit kernconcept**

Materiele aspecten cultuur:

Immateriële aspecten cultuur:

Dominante, sub- en tegencultuur

Dimensies van Hofstede:

1. Grote machtsafstand versus kleine machtsafstand:
2. Individualistisch versus collectivistisch:
3. Masculien versus feminien:
4. Lage onzekerheidsvermijding versus hoge onzekerheidsvermijding
5. Langetermijngerichtheid versus kortetermijngerichtheid:
6. Hedonisme versus soberheid:

Hoofdconcept Binding

Hoofdconcept Binding

Het hoofdconcept **binding** verwijst naar:

(1) De relatie en onderlinge afhankelijkheid (2) tussen mensen in een gezin of familie, tussen leden van een groep, in de maatschappij en op het niveau van de staat.

→ KC Sociale cohesie en institutie

Groepsvorming

<p>Definitie:</p>	<p>Het (1) tot stand komen van bindingen tussen meer dan twee mensen, doordat (2) ze elkaar beïnvloeden en gemeenschappelijke normen en waarden ontwikkelen.</p> <p><i>Element 1 en 2 altijd allebei toepassen</i></p>
<p>Hoort bij hoofdconcept</p>	<p>Binding</p>
<p>Belangrijke woorden kernconcept:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Tot stand komen bindingen - Meer dan twee personen - Elkaar beïnvloeden - Gemeenschappelijke normen en waarden ontwikkelen
<p>Extra begrippen horend bij dit kernconcept</p>	<p>Dropping out/opting out: mensen willen niet meer onderdeel zijn van een groep</p> <p>Uitsluiting: mensen worden niet (meer) toegelaten tot een groep → Outgroup</p> <p>Informele groepen: de rollenstructuur flexibel en doelen, normen en regels liggen niet vast.</p>

	Formele groepen: vast omschreven doelen, normen en regels en de rollen die binnen een formele groep zijn vastgelegd
Sociale cohesie	
Definitie:	<p>(1) Het aantal, en de kwaliteit van de bindingen die mensen in een ruimer sociaal kader met elkaar hebben, (2) het gevoel een groep te zijn, lid te zijn van een gemeenschap, (3) de mate van verantwoordelijkheid voor elkaars welzijn, en de mate waarin anderen daar ook een beroep op kunnen doen.</p> <p><i>Element 1 altijd, 2 of 3 kiezen op basis van vraag/bron</i></p>
Hoort bij hoofdconcept	Binding
Belangrijke woorden kernconcept:	<ul style="list-style-type: none"> - Aantal en kwaliteit van bindingen met elkaar - Gevoel een groep te zijn - Mate van verantwoordelijkheid voor elkaar - Beroep kunnen doen op elkaar
Extra begrippen horend bij dit kernconcept	<p>Soorten bindingen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Affectieve binding: 2. Cognitieve binding: 3. Economische binding: 4. Politieke binding: <p>Factoren die sociale cohesie bevorderen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. wederzijdse afhankelijkheid of eigenbelang; 2. dwang of macht 3. Gedeelde normen en waarden, saamhorigheidsbesef

Politieke institutie	
Definitie:	<p>(1) Complex van min of meer geformaliseerde regels die het (2) gedrag van mensen en hun onderlinge relaties rond politieke machtsuitoefening en politieke besluitvorming reguleren</p> <p><i>Element 1 en 2 altijd allebei toepassen</i></p>
Hoort bij hoofdconcept	Binding
Belangrijke woorden kernconcept:	<ul style="list-style-type: none"> - Complex van min of meer geformaliseerde regels - Gedrag reguleren

	- Rondom politieke machtsuitoefening en politieke besluitvorming
Extra begrippen horend bij dit kernconcept	

Sociale institutie

Definitie:	(1) Complex van min of meer geformaliseerde regels die (2) het gedrag van mensen en hun onderlinge relaties reguleren <i>Element 1 en 2 altijd allebei toepassen</i>
Hoort bij hoofdconcept	Binding
Belangrijke woorden kernconcept:	- Complex van min of meer geformaliseerde regels - Gedrag/relaties reguleren
Extra begrippen horend bij dit kernconcept	Kenmerken sociale instituties: 1. bestaan buiten het individu om: een enkel persoon kan een institutie niet afschaffen; 2. vaak een lange traditie: belangrijke sociale instituties zijn niet binnen een kort tijdsbestek ontstaan, maar hebben zich historisch ontwikkeld; 3. enerzijds vrij stabiel, maar anderzijds ook veranderlijk door de tijd heen: als de omstandigheden in een samenleving veranderen, veranderen ook haar instituties; 4. niet alleen gebaseerd op wettelijke macht, maar berusten vaak op moreel gezag; 5. dwingend: door instituties wordt gedrag gesanctioneerd, dit is beloond of bestraft.

Representatie

Definitie:	(1) De vertegenwoordiging van een groep in (politieke) organisaties door één of enkele (2) die namens de groep optreden <i>Element 1 en 2 altijd allebei toepassen</i>
Hoort bij hoofdconcept	Binding
Belangrijke woorden kernconcept:	- Vertegenwoordiging door een of enkele - Namens de groep optreden

<p>Extra begrippen horend bij dit kernconcept</p>	<p>Electorale participatie: stemmen en meedoen/helpen aan verkiezingen</p> <p>Niet-electorale participatie: lobbyen, staken, demonstreren, deelnemen aan pressiegroepen</p> <p>Visie op wenselijkheid politieke participatie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Instrumentele visie: politieke participatie is een middel om tot besluiten te komen → gunstig voor de overheid. 2. Ontwikkelingsvisie: politieke participatie is een doel op zichzelf en zorgt ervoor dat mensen zich politiek betrokken voelen en beter voor hun belangen op kunnen komen.
<p>Representativiteit</p>	
<p>Definitie:</p>	<p>(1) De mate waarin de</p> <ul style="list-style-type: none"> - (politieke) besluiten, - standpunten - of achtergrondkenmerken <p>van vertegenwoordigers (2) overeenkomen met die van de groep die vertegenwoordigd wordt.</p> <p><i>Element 1 en 2 altijd allebei toepassen</i></p> <p><i>Bij element 1 kiezen voor 1 van de 3 (BSA). Is er sprake van een besluit (B), standpunt (S) of een achtergrondkenmerk (A) en is die gelijk tussen vertegenwoordiger en vertegenwoordigde?</i></p> <p><i>Veelvoorkomende combinaties:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Standpunt vertegenwoordiger & standpunt vertegenwoordigde → SS - Besluit vertegenwoordiger & standpunt vertegenwoordigde → BS - Achtergrondkenmerk vertegenwoordiger & achtergrondkenmerk vertegenwoordigde → AA
<p>Hoort bij hoofdconcept</p>	<p>Binding</p>
<p>Belangrijke woorden kernconcept:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Politieke besluiten, standpunten of achtergrondkenmerken - Overeenkomen vertegenwoordigers en groep die vertegenwoordigd wordt.
<p>Extra begrippen horend bij dit kernconcept</p>	<p>Functies politieke partijen:</p>

1. rekrutering en selectie: het rekruteren en voordragen van kandidaten voor politieke functies;
2. articulatie: het op de politieke agenda plaatsen van maatschappelijke eisen en wensen;
3. mobilisatie participatie: het interesseren van staatsburgers voor deelname aan politieke besluitvormingsprocessen;
4. aggregatie: het tegen elkaar afwegen en bij elkaar brengen van wensen, eisen en belangen;
5. communicatie: als intermediair tussen overheid en burger; tussen kiezers en gekozenen.

Veranderingen rondom politieke partijen:

1. er zijn meer 'zwevende kiezers': doordat veel mensen tegenwoordig bij verkiezingen vaker wisselen van partij, zijn politieke partijen minder stabiel dan voorheen en wordt het moeilijker verschillende groepen in de samenleving bijeen te brengen en hun wensen tegen elkaar af te wegen;
2. het aantal mensen dat lid is van een politieke partij neemt af: dit maakt het moeilijker voor politieke partijen om kandidaten te rekruteren voor alle politieke functies;
3. er is toenemende concurrentie van media en persiegroepen, bijvoorbeeld bij de articulatie van politieke keuzes en problemen in het politieke debat, of bij de communicatie tussen kiezers en gekozenen;
4. Sommige partijen zijn zich als organisaties meer gaan richten op het binnenhalen van politieke functies en minder op de betrokkenheid van hun leden.

Hoofdconcept Verandering

Verandering

Verandering verwijst naar (1) richting en tempo van ontwikkelingen in de samenlevingen (2) de (on)mogelijkheden deze te beïnvloeden.

→ KC: Rationalisering, globalisering, staatsvorming, institutionalisering, individualisering, democratisering

Rationalisering

Definitie:

Rationalisering is het proces van (1) het ordenen en systematiseren van de werkelijkheid (2) met de bedoeling haar voorspelbaar en beheersbaar te maken en van het (3) doelgericht inzetten van middelen om zo (4) efficiënt en effectief mogelijke resultaten te bereiken.

Lang en lastig kernconcept die je gelukkig nooit helemaal hoeft te passen. Kies het element dat het beste bij de tekst aansluit.

Hoort bij hoofdconcept

Verandering

Belangrijke woorden kernconcept:

- ordenen en systematiseren
- werkelijkheid voorspelbaar en beheersbaar maken
- doelgericht inzetten middelen
- efficiënt en effectief resultaten bereiken

Extra begrippen horend bij dit kernconcept

Staatsvorming	
Definitie:	(1) De institutionalisering van politieke macht tot een staat.
Hoort bij hoofdconcept	Verandering
Belangrijke woorden kernconcept:	<ul style="list-style-type: none"> - Institutionalisering - Politieke macht - Staat
Extra begrippen horend bij dit kernconcept	<p>Interne en externe soevereiniteit:</p> <p>Staat heeft interne soevereiniteit:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. als het hoogste gezag regeert over een groep mensen; 2. binnen een bepaald grondgebied valt; 3. en daarbij het geweldsmonopolie en belastingmonopolie bezit.

Institutionalisering	
Definitie:	<p>(1) Het proces waarbij een complex van waarden en min of meer geformaliseerde regels vastgelegd wordt</p> <p>(2) in standaard gedragspatronen, die het gedrag van mensen en hun onderlinge relaties reguleren</p> <p><i>Element 1 en 2 altijd allebei toepassen.</i></p> <p><i>Met name niet vergeten bij element 1 om aan te geven welke waarden belangrijk zijn</i></p>
Hoort bij hoofdconcept	Verandering
Belangrijke woorden kernconcept:	<ul style="list-style-type: none"> - Complex van: - Waardes - Min of meer geformaliseerde regels - Standaard gedragspatronen - Reguleren relaties en gedrag van mensen
Extra begrippen horend bij dit kernconcept	

Individualisering	
Definitie:	<p>Het proces waarbij (1) individuen in toenemende mate hun zelfstandigheid (2) op verschillende gebieden kunnen vergroten</p> <p><i>Element 1 en 2 altijd allebei toepassen</i></p>
Hoort bij hoofdconcept	Verandering
Belangrijke woorden kernconcept:	<ul style="list-style-type: none"> - individuen - zelfstandigheid - op verschillende gebieden vergroten
Extra begrippen horend bij dit kernconcept	Individualisering vanaf de jaren '80 → meerkeuze maatschappij en éénpersoons huishoudens
Globalisering	
Definitie:	<p>Het proces van (1) uitbreiding en intensivering van contacten en afhankelijkheden (2) over zeer grote afstanden en over landsgrenzen heen</p> <p><i>Element 1 en 2 altijd allebei toepassen</i></p>
Hoort bij hoofdconcept	Verandering
Belangrijke woorden kernconcept:	<ul style="list-style-type: none"> - Contacten en afhankelijkheden - Over zeer grote afstanden en landsgrenzen
Extra begrippen horend bij dit kernconcept	
Democratisering	
Definitie:	<p>Het proces van (1) verandering van de machts- en gezagsverhoudingen (2) door een grotere inspraak en medezeggenschap (3) van degenen met minder macht</p> <p><i>Element 1 en 2 altijd allebei toepassen</i></p> <p>(1) Welke machtsverhouding verandert er? (2) Hoe wordt er voor meer inspraak gezorgd? (3) Wie had er weinig macht en krijgt er nu meer macht</p>

Hoort bij hoofdconcept	Verandering
Belangrijke woorden kernconcept:	<ul style="list-style-type: none"> - Verandering machtsverhouding - Grotere inspraak - Degene met minder macht
Extra begrippen horend bij dit kernconcept	

Hoofdconcept Verhouding

Verhouding

De wijze waarop (1) mensen zich van elkaar onderscheiden en tot elkaar verhouden (2) En de manier waarop samenlevingen in sociale zin vormgeven aan deze verschillen (3) Het verwijst ook naar onderlinge betrekkingen tussen staten.

→ KC: Conflict, macht, samenwerking, sociale ongelijkheid, gezag

Macht

Definitie:

(1) Het vermogen om hulpbronnen in te zetten (2) om bepaalde doelstellingen te bereiken en (3) de handelingsmogelijkheden van anderen te beperken of te vergroten.

Element 2 altijd allebei toepassen

Element 1 en 3 ook, maar zitten vaak al in de vraag verwerkt.

Bij element 1, gelijk een machtsbron kiezen.

Hoort bij hoofdconcept

Verhouding

Belangrijke woorden kernconcept:

- Hulp/machtsbronnen
- Doelstellingen bereiken
- Handelingsmogelijkheden beperken/vergroten

Extra begrippen horend bij dit kernconcept

4 machtsbronnen:

1. Affectieve (emotioneel, charisma)
2. Cognitieve (waardevolle kennis)
3. Economische (geld, productiemiddelen)
4. Politieke (wetten, militaire middelen)

Formele macht: macht gebaseerd op geschreven regels (bijv. geweldsmonopolie of rechtssysteem)

	<p>Informele macht: Niet gebaseerd op geschreven regels, maar vaak op basis van economische of emotionele verhoudingen</p> <p>Politieke macht: het vermogen om politieke besluitvorming te beïnvloeden → Zie realisatie/hindermacht van de besluitvormingsmodellen (bijlage 5 syllabus)</p>
--	--

Gezag

Definitie:	Macht die als legitiem beschouwd wordt.
Hoort bij hoofdconcept	Verhouding
Belangrijke woorden kernconcept:	<ul style="list-style-type: none"> - Legitiem - Macht - Beschouwd
Extra begrippen horend bij dit kernconcept	<p>Gezagsbronnen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De kwaliteiten van een persoon 2. De (formele) positie die een persoon heeft 3. De geleverde prestaties van een persoon in het verleden

Samenwerking

Definitie:	<p>Het proces waarin (1) individuen, groepen en/of staten relaties vormen (2) om hun handelen op elkaar af te stemmen voor (3) een gemeenschappelijk doel.</p> <p><i>Element 3 altijd toepassen</i></p> <p><i>Element 1 of 2 ook toepassen → beste allebei</i></p>
Hoort bij hoofdconcept	Verhouding
Belangrijke woorden kernconcept:	<ul style="list-style-type: none"> - Relaties vormen (tussen individuen, groepen en/of staten) - Handelen afstemmen - Gemeenschappelijk doel
Extra begrippen horend bij dit kernconcept	<p>Voorwaarden samenwerking:</p> <ul style="list-style-type: none"> • onderling vertrouwen; • wederzijdse acceptatie; • een zekere compromisbereidheid <ul style="list-style-type: none"> ○ deel autonomie inleveren, bereidheid te praten, afspraken maken

	<p>Harmoniemodel</p> <p>Dilemma van de collectieve actie</p>
Conflict	
Definitie:	<p>Een situatie waarin (1) individuen, groepen en/of staten elkaar tegenwerken (2) om de eigen doelen te bereiken</p> <p><i>Element 1 en 2 allebei toepassen voor minstens 2 actoren</i></p> <p><i>Actor 1: manier van tegenwerken en het eigen doel</i> <i>Actor 2: manier van tegenwerken en het eigen doel</i> → conflict is altijd tussen minstens 2 actoren, dus beide beschrijven. →</p>
Hoort bij hoofdconcept	Verhouding
Belangrijke woorden kernconcept:	<ul style="list-style-type: none"> - Tegenwerken (door individuen, groepen en/of staten) - Eigen doelen
Extra begrippen horend bij dit kernconcept	<p>Conflictmodel:</p> <p>Conflictbenadering Huntington:</p> <p>Conflictbenadering Marx:</p> <p>Oorzaken maatschappelijke conflicten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Klasse - Gender - Etniciteit - Generaties - Sociaal-culturele verschillen
Sociale ongelijkheid	
Definitie:	<p>Een situatie waarin (1) verschillen tussen mensen in al dan niet aangeboren kenmerken, (2) consequenties hebben voor hun maatschappelijke positie en leiden tot (3) een ongelijke verdeling van schaarse en hooggewaardeerde zaken, van waardering en behandeling</p>

	<p><i>Element 1 altijd toepassen → welke verschillen tussen mensen zijn hier belangrijk</i></p> <p><i>+ Keuze uit element 2 of 3, afhankelijk welke toepasbaar is.</i></p>
<p>Hoort bij hoofdconcept</p>	<p>Verhouding</p>
<p>Belangrijke woorden kernconcept:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Verschillen in al dan niet aangeboren kenmerken - Maatschappelijke positie - Ongelijke verdeling schaarse en hooggewaardeerde zaken
<p>Extra begrippen horend bij dit kernconcept</p>	<p>Positieverwerving:</p> <p>Positietoewijzing:</p> <p>Soorten kapitaal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Economisch kapitaal: (financieel) bezit of een hoog inkomen • Sociaal kapitaal: netwerken en connecties • Cultureel kapitaal: <p>Vier soorten sociale ongelijkheid:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ongelijke verdeling van economische hulpbronnen, zoals geld en bezit 2. ongelijke verdeling van sociale hulpbronnen, zoals netwerken 3. ongelijke verdeling van symbolische hulpbronnen, zoals status en aanzien 4. ongelijke verdeling van politieke hulpbronnen, zoals macht en gezag. <p>Sociale stratificatie:</p> <p>Gevolgen sociale ongelijkheid (blz. 22 - syllabus):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Onderwijs • Gezondheid • Politiek • Cultuur <p>Componenten sociale uitsluiting:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beperkte sociale en politieke participatie • Beperkte normatieve integratie • Niet goed kunnen voorzien in elementaire levensbehoeftes • Geringe toegang tot sociale grondrechten

Overheidsinstrumenten om sociale ongelijkheid te beïnvloeden:

- Sociale zekerheidsbeleid (sociale verzekeringen tegen inkomensverlies)
- Inkomensverdeling (belastingen en subsidies)
- Onderwijsbeleid
- Wijkgericht achterstandsbeleid
- Actief arbeidsbeleid